

Ny aftale om indfødsret af den 29. juni 2018

Det aftales mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti, at der fastlægges følgende generelle retningslinjer for udlændinge- og integrationsministerens udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse (naturalisation). Retningslinjerne offentliggøres.

Aftaleparterne finder helt grundlæggende, at tildeling af statsborgerskab til udlændinge er en stor tillidserklæring fra det danske samfund, og at det samtidig er af meget stor betydning for den enkelte ansøger. Det er derfor vigtigt med en korrekt behandling af sagen, og det skal på den baggrund sikres, at sagsbehandlingen i Udlændinge- og Integrationsministeriet og i Folketingets Indfødsretsudvalg er grundig og af høj kvalitet.

Aftaleparterne ønsker med aftalen at skabe størst mulig stabilitet på indfødsretsområdet og gennem klarere retningslinjer at mindske antallet af dispensationer. Hvis en aftalepart skulle ønske at ændre aftalen, meddeles dette forudgående i aftalekredsen.

Aftalen skal sikre, at der fortsat stilles strenge krav til dem, der ønsker dansk statsborgerskab, og at antallet af dispensationer mindskes.

Det er for det første af væsentlig betydning, at ansøgere om dansk indfødsret ikke har begået alvorlig kriminalitet. Derfor skærpes vandelskravet markant, således at en ubetinget fængselsstraf på 1 år eller derover fremover medfører permanent udelukkelse fra dansk indfødsret. Endvidere vil ubetinget fængselsstraf på 3 måneder eller derover for personfarlig kriminalitet fremover medføre permanent udelukkelse fra dansk indfødsret.

Derudover skærpes vandelskravet for visse forbrydelser, således at straffe for bl.a. bandekriminalitet, vold mod børn samt seksualforbrydelser i udgangspunktet skal medføre permanent udelukkelse fra dansk statsborgerskab, idet der dog for vold mod børn og seksualforbrydelser gælder særlige regler for personer under 18 år.

Aftaleparterne er dernæst enige om at have skærpet opmærksomhed på tilfælde, hvor dansk statsborgerskab kan fratages ansøgere, som har fortiet kriminelle handlinger begået forud for ansøgningstidspunktet, fordi det derved kan godtgøres, at indfødsretten er erhvervet ved svig.

Som følge heraf vil det fremover 2 år efter vedtagelsen af en lov om indfødsrets meddelelse systematisk blive vurderet, om der er grundlag for at indlede inddragelsessager på grund af fortielse af kriminelle handlinger begået forud for ansøgningen om dansk statsborgerskab. Som led i denne ny procedure vil det som en engangsforanstaltning vedrørende de personer, der siden 2014 er blevet naturaliseret, blive vurderet, om der er grundlag for at indlede inddragelsessager på

grund af fortielse af kriminelle handlinger begået forud for ansøgningen om dansk statsborgerskab.

Aftaleparterne tillægger det stor betydning, at ansøgere lover troskab og loyalitet over for Danmark og det danske demokrati, og at dette løfte overholdes.

Aftaleparterne er derfor enige om, at der skal være skærpet opmærksomhed på tilfælde, hvor dansk statsborgerskab kan fratages ansøgere, som efterfølgende ikke udviser troskab og loyalitet over for Danmark og det danske demokrati. Der skal i den forbindelse være fokus på, at potentielle inddragelsessager efterforskes.

Der er desuden grund til at fremhæve det helt grundlæggende, at det danske sprog er bærer af dansk kultur, og at man gennem tilegnelsen af det danske sprog forbindes i et fællesskab. Aftaleparterne ønsker på den baggrund at understrege vigtigheden af at kunne mestre det danske sprog og af at have gjort en reel indsats for at tilegne sig det for at kunne blive naturaliseret.

Med aftalen skærpes derfor kravene til ansøgernes indsats for at have tilegnet sig det danske sprog.

Der skal desuden ikke være mulighed for at opnå dispensation fra kravet om dokumentation for danskundskaber og Indfødsretsprøven af 2015 under henvisning til et handicap, hvis der ikke foreligger tilstrækkelig og reel dokumentation for ansøgerens handicap. Det er også af hensyn til dem, der er omfattet af handicapkonventionen.

På den baggrund styrkes ligeledes dokumentationen i sager, hvor ansøgere på grund af en langvarig fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse (sygdomssager) anmoder om dispensation fra kravet om dokumentation for danskundskaber og for at have bestået Indfødsretsprøven af 2015.

Med aftalen stilles der således i sygdomssager skærpede krav til godtgørelsen af, at de pågældende ansøgere har forsøgt at deltage i danskundervisning og tage (gå op til) en danskprøve og Indfødsretsprøven af 2015 eller – hvis vedkommende ikke er i stand hertil for så vidt angår danskundervisning – at have forsøgt at tilegne sig danskundskaber i nogenlunde samme omfang som danske på samme udviklings- og dannelsesstrin. Derudover skal ansøgerne godtgøre at have bestået en danskprøve på det niveau, som deres funktionsnedsættelse tillader.

For at understøtte dette er aftaleparterne enige om, at sprogcentre – eller, hvis den pågældende sprogskole ikke længere eksisterer, den driftsansvarlige kommune – fremover forpligtes til på anmodning at udlevere oplysninger om ansøgerens deltagelse i undervisningen, herunder fravær, progression og gennemførte moduler. Derudover skal sprogcentre fremover forpligtes til at registrere kursisters tilstedeværelse i undervisningen – også for selvforløbende kursister.

Det er ikke tilstrækkeligt at styrke dokumentationskravene til ansøgerne i sygdomssagerne. De lægefaglige diagnoser skal også styrkes i forbindelse med sagsbehandlingen. Der oprettes i den forbindelse en enhed i Styrelsen for Patientsik-

kerhed, som i forbindelse med behandlingen af en indfødsretssag kan anmodes om en vurdering af de lægelige oplysninger, hvis der måtte være behov herfor. Udlændinge- og Integrationsministeriet vil således efter anmodning fra Folketingets Indfødsretsudvalg kunne anmode enheden om en vurdering af de lægelige oplysninger. Når vurderingen foreligger, vil sagen blive genforelagt for Indfødsretsudvalget.

Det er hensigten, at Folketingets Indfødsretsudvalg i vurderingen af, om der bør dispenseres fra kravet om dokumentation for danskkundskaber, kan lægge vægt på, om ansøgeren inden for en årrække vil kunne tilegne sig danskkundskaber og forsøge at tage (gå op til) en danskprøve.

Lægeerklæringerne i sygdomssagerne skal derfor fremover forholde sig mere konkret til prognosen for en bedring af ansøgerens tilstand og muligheden for inden for en overskuelig periode at kunne tilegne sig danskkundskaber på et eller andet niveau. Det skal ses i lyset af, at nyere forskning viser, at visse psykiske lidelser – herunder PTSD – over en årrække kan aftage, og at der for mange er udsigt til en varigt forbedret tilstand.

Derudover er der enighed om fortsat nøje at følge udviklingen i antallet af dispensationssager. Drøftelser herom sker på baggrund af en årlig oversigt over antallet af dispensationssager inddelt efter de betingelser, der meddeles dispensation fra.

Aftaleparterne er herudover enige om, at det er af væsentlig betydning, at ansøgere om dansk indfødsret er selvforsørgende. På den baggrund vil selvforsørgelseskravet blive skærpet yderligere, således at ansøgeren skal have været selvforsørgende i længere tid, og således at modtagelse af dagpenge i mere end 4 måneder herudover forlænger selvforsørgelsesperioden.

Endvidere er der enighed om at indføre en forelæggelsesadgang for visse færdselsbøder med henblik på stillingtagen til eventuel dispensation i disse sager. Ordningen evalueres efter 1 år med henblik på at fastlægge, om sagerne kan kategoriseres, så alene sager, som ikke ud fra en almen betragtning må anses for tilstrækkeligt alvorlige, fremadrettet forelægges for Indfødsretsudvalget. Aftaleparterne er enige om, at eventuelt nye regler på den baggrund skal fastlægges inden udgangen af 2019.

Statsløse personer omfattet af statsløsekonventionen skal ikke tildeles dansk statsborgerskab, hvis Politiets Efterretningstjeneste vurderer, at de kan være til fare for landets sikkerhed. Aftaleparterne noterer sig, at regeringen i lyset af den pågående dialog med UNHCR herom vil vende tilbage til Folketinget i efteråret 2018 med en beskrivelse af, hvordan dette sikres fremover.

Det skal desuden være muligt for dansksindede syd for grænsen, som har et stærkt tilknytningsforhold til Danmark, at opnå dansk statsborgerskab. Der er derfor enighed om at give dansksindede sydslesvigere med bopæl i Sydslesvig adgang til erhvervelse af dansk indfødsret under visse betingelser.

Erhvervelse af dansk statsborgerskab er noget ganske særligt. Derfor skal tildelingen af statsborgerskab i højere grad end i dag markeres som en højtidelig begivenhed. Tildeling af dansk statsborgerskab skal således fremover betinges af deltagelse i en ceremoni i som udgangspunkt ansøgerens bopælskommune. Ved ceremonien skal ansøgere udvise respekt for danske værdier og optræde respektfuldt over for repræsentanter fra myndighederne. Ved ceremonien skal ansøgeren skrive under på at ville overholde Danmarks Riges Grundlov samt respektere grundlæggende danske værdier og retsprincipper, herunder det danske demokrati. Ordningen evalueres efter 2 år.

Regeringen vil som opfølgning på aftalen i det kommende folketingsår fremsætte forslag om ændring af indfødsretsloven med henblik på henlæggelse af ceremoniel underskrivning af grundloven mv. til kommunalbestyrelserne og med henblik på at forhøje det gebyr, der skal betales i forbindelse med indgivelsen af en ansøgning om indfødsret ved naturalisation. Endvidere vil regeringen skabe hjemmel til at forpligte sprogcentre til på anmodning at udlevere fraværsregistrering for den enkelte borger og oplysninger om dennes progression og gennemførte moduler.

Der er endeligt enighed mellem aftaleparterne om at iværksætte følgende:

- Med henblik på generelt at undersøge, om der er mulighed for i højere grad end i dag at frakende dansk statsborgerskab, foretages endvidere en afdækning af andre landes forståelse og anvendelse af relevante internationale forpligtelser på området.
- Der iværksættes en undersøgelse af andre landes erfaringer med screening for ansøgere med antidemokratiske holdninger mv. før tildeling af statsborgerskab.
- Effekterne af denne aftale følges nøje, herunder om aftalen fører til færre forelæggelser og dispensationer, samt følge effekten af tiltagene om frakendelse med henvisning til svig. Der skal på den baggrund i 2020 over for aftaleparterne redegøres nærmere herfor.
- Der skal over for aftaleparterne redegøres for effekterne af ordningen med adgang til dansk statsborgerskab for dansksindede sydslesvigere bosat i Sydslesvig, når der foreligger et toårigt erfaringsgrundlag.